

kot je Slovenija, daje tako veliko pomoč Nepalcem, ki jim jo druge, bistveno večje in bogatejše države ne dajejo!«

In kako naprej? Nepalci nujno potrebujejo znanja, ki jim v resnici rešujejo življenja. Samo med našim bivanjem v Langtangu sta se smrtno ponesrečila dva »vodnika« – sirdarja (eden pod Mero in drugi na Ama Dablamu), ker teh znanj in izkušenj nista imela. Tudi NMA še vedno potrebuje našo pomoč, čeprav ve, da je francoska in v zadnjem času tudi avstrijska in nemška bistveno bo-

gatejša. Vendar se za francosko pomočjo skrivajo tudi povsem konkretni komercialni interesi, ki se pri avstrijski in nemški pomoči še niso pokazali.

Če nam bo uspelo od naše države dobiti določeno sistemsko finančno podporo, potem bomo lahko to našo akcijo nadaljevali kot enakovredni partnerji, drugače pa postajata samostojno sodelovanje in takšna promocija Slovenije močno vprašljivi, saj nam ne more nihče jamčiti, da bomo vsakič našli dobrotnika, kot je bil letos Hyundai – Auto Trade.

JANEZ KRUŠIČ 80-LETNIK

ŽIVLJENJE, ZAPISANO GORAM

MITJA KOŠIR

Letošnjega decembra (rojen 9. 12. 1917) je v svoje deveto desetletje stopil eden od najpomembnejših protagonistov slovenskega povojnega alpinističnega dogajanja, **Janez Krušič**, Jeseničan, ki je svoje rojstno mesto zaznamoval in zadolžil z desetletja dolgim odgovornim delom v planinski organizaciji in s svojimi številnimi vrhunskimi alpinističnimi dejanji. Mimo njegovega imena pač ne more objektivna planinska in še posebej alpinistična zgodovina, mora pa ga uvrstiti – in ga tudi uvršča – ob bok velikim gornikom, kakršni so bili **Joža Čop**, **Miha Potočnik**, **Stanko Tomišek**, obe veliki dami slovenskega alpinizma **Mira Marko Debelakova** ter **Pavla Jesihova**, iz starejšega rodu skalašev pa samotni **Uroš Župančič** in mojstri iz Grintovcev **Boris Režek**, **Vinko Modic**, brata **Gregorina**, **Pavle Kemperle** ...

Janez Krušič, ki ga še vedno čilega koraka srečujemo v gorah, najpogosteje na martuljskih brezpotjih, je v naše alpinistično dogajanje odločno vstopil po drugi svetovni vojni in se v nekaj letih povzpel v slovenski alpinistični vrh, ki se je prav takrat, po velikem Joževem dejanju v Triglavskem stebri, začel resno soočati z dotlej sanjsko šesto težavnostno stopnjo. Hkrati je ves čas požrtovalno delal v jeseniškem planinskem društvu, kjer se ga mlajši rodovi spominjamo kot dolgoletnega načelnika tamkajšnjega alpinističnega odseka, učitelja in velikega vzornika.

BILANCA: VEČ KOT 1200 PLEZALNIH VZPONOV

Moj spomin nanj sega tja v zgodnja šestdeseta leta, ko sem prav pod njegovim skrbnim vodstvom napravil prve negotove alpinistične korake. Seveda v martuljske gore, kamor je neizmerno rad zahajal in še zahaja. Nanje ga veže vrsta odličnih prvenstvenih vzponov s tistim največičastnejšim preko severne stene Špika.

Pa jih ni, te martuljske gore, zaznamoval le kot prvenstveni plezalec, ampak tudi kot graditelj. Po njegovi zaslugi sta se namreč dvema skalaškima bivakoma, tistima v Veliki Dnini in na Gruntu pod Oltarjem, pridružila

Dolfe Kramžar, Joža Čop, Janez Krušič (s klobukom in brki)

še dva, Za Akom pod Široko pečjo in na Rušju pod Starnjem in Dolkovo špico.

Vendar nas ni učil le plezalnih veščin; od nas je postopoma zahteval več pristnega odnosa do gorá, učil nas je z odprtimi očmi hoditi po gorskih prostranstvih, nam dajal knjige v roke in vedno poudarjal, da naj pišemo, zapisujemo vse, kar smo doživljali, pa čeprav le v skromen osebni dnevnik. Njegovi dnevniški zapiski so impozanten dokument o več kot polstoletnem življenju, povsem zavezanem goram.

Ko bi ne bilo leta 1952 in tragične nesreče v severni steni Špika, ko je po zahtevni in nadvse tvegani reševalni akciji prišlo do hudih in z današnjega stališča povsem nepotrebnih nesporazumov in celo sodnega epiloga, bi Janez Krušič, do takrat eden izmed najbolje usposobljenih jeseniških gorskih reševalcev, to tudi ostal. Tako pa je po hudi krizi, ki je zajela slovensko Gorsko reševalno službo, resnično prizadet zaradi storjene krivice reševalne vrste zapustil. Vendar le formalno, saj je v srcu reševalec bil in tudi ostal. Zato pa je toliko več svojih energij posvetil slovenskemu gorskemu vodništvu in je bil prvi in dolgoletni načelnik Komisije za gorsko vodništvo pri Planinski zvezi Slovenije, še vedno pa je častni član Združenja gorskih vodnikov Slovenije. Skratka, bil je učitelj v pravem pomenu besede.

Čeprav je zaljubljen v martuljske gore in zimska prostranstva triglavskih dolin, je dolga desetletja suvereno

obvladoval tako Julijce kot Grintovce, o čemer zgovorno pripoveduje njegova »bilanca«, kot sam rad pravi: več kot 1200 plezalnih vzponov, poletnih in zimskih, doma in na tujem, od tega kar 70 prvenstvenih. Tam, kjer med prvimi plezalci zasledimo njegovo ime, vemo, da bo plezanje zahtevno, vendar lepo, kajti njegove smeri so elegantne in polne domišljije. Z njegovim stalnim soplezalcem **Jankom Šilarjem** sta opravila tudi vrsto najzahtevnejših ponovitev v naših stenah, kamor sta v prvih letih po drugi vojni prav gotovo še sodila Čopov steber v Triglavu in Aschenbrennerjeva smer v Travniku.

Vedno so ga vabile tuje gore in kmalu je, čeprav časi odpravam na tuje niso bili naklonjeni, obvladoval Visoke Ture, Osrednje in Zahodne Alpe, dokler leta 1966 ni prevzel vodstva alpinistične odprave na Kavkaz, od koder smo se vrnili z vrsto lepih vzponov in celo dvema prvenstvenima v Gestoli in Ulu Auzu. Himalaja, ki bi jo tako rad videl, pa je slovenskim alpinistom na široko odprla vrata šele, ko njegove alpinistične ambicije niso več segale tako visoko.

ZGLED IN VODJA MLADE GENERACIJE

Zato so toliko več imeli od njega jeseniški planinci in mladi alpinistični rodovi. To so bili časi odsekovih skupnih tur, ki so bile Janezovo veliko veselje, nam pa so pomenile nepozabna druženja s starejšimi, izkušenejšimi. Ni naš le zibal v plezalski zagnanosti, ampak je od nas terjal tudi konkretna koristna dejanja. Zato pod njegovo »komando« niso bile redke udarniške akcije pri planinskih kočah in planinskih potih v oskrbi jeseniškega planinskega društva. Ena od takšnih najbolj zagna-

nih akcij, ki ji je bil on »šef«, je bila gradnja zavetišča na Zadnjem Voglu, med katero so se zakresale tudi iskre, saj je semtertja kdo vendarle »pobegnili« na kakšno plezarijo. Pa se je vedno vse lepo uredilo in padle so celo pohvale in čestitke.

Naj mi bo dovoljena neka povsem osebna impresija. Prav na začetku mojega alpinističnega udejstvovanja, davnega leta 1962, je nas najmlajše iz odseka Janez za več dni popeljal v Zahodne Julijce, seveda s skupinskim potnim listom in s takrat običajnimi zapleti (nagajanji) na naši strani meje v Ratečah. S temi gorami onstran meje me je odločilno zastupil, saj sem še osnovnošolec pod njegovim skrbnim vodstvom iz Zajezerja »osvojil« Škrbini prednje in zadnje Špranje, bil na Višu in Kostrunovih špicah, na Velikem Nabojisu in Poldošnji špici, najbolj pa mi je še danes v spominu meglen ponevihtni dan, ko smo se od Zgornjega Belopeškega jezera povzpeli po sloviti »ferrati« Via della Vita v Vevnici na Rob nad Zagačami in dalje po vzhodnem grebenu na Mangart. To je bil kljub žicam in zavrtanim klinom moj resnični alpinistični krst. Torej je on »kriv«, da se še vedno rad vračam k tem goram.

Zdaj Janez Krušič – če ni kje v gorah – živi na Rodinah pod Stolom, kjer sta z ženo Katro zgradila prijazen dom, ali pa v Kranjski Gori pomaga hčerka pri podobnem opravilu. Povsod ga opazujejo njegovi vrhovi, ki jim ostaja neomajno zvest, tako kot je zvest stari alpinistični tovarišiji, saj nikdar ne zamudi tradicionalnih letnih srečanj stare garde na Vršiču. Letos je, najstarejši med njimi, opravil najdaljšo turo tja na Veliko Mojstrovko.

Želimo in verjamemo, da bo še dolgo tako.

ODŠEL JE KARTOGRAFSKI RAZISKOVALEC SLOVENSKEGA GORSKEGA SVETA

IN MEMORIAM: MIROSLAV ČRNIVEC

TOMAŽ BANOVEC

V avgustu, mesecu svetlobe, mesecu Mirovih in naših gorá, v času počitnic, ko se prijatelji dogovarjamo za skupne gorske in drugačne podvige, v tem mesecu in času vedno pričakujemo, da bomo doživeli samo lepe in prijetne stvari.

Pa ni vedno tako. Prišla je nesrečna sobota in ponedeljek, ko smo dokončno izvedeli, da Mira ni več. Odšel je nepričakovano. Temu sprva nismo verjeli – saj ni bilo mogoče. Še pred dobrim mesecem smo skupaj ogledovali Kolpsko dolino in kostelski grad. Bil je poln življenja: kot vedno zagorel, poln energije in načrtov je Miro tudi takrat v lepem junijskem obkolpskem dnevu, kot je bil njegov običaj, povsod našel sonce; vedno ga je iskal in povsod ga je našel. Včasih ga je sicer vseeno dohitela senca, vendar je živel za sončno plat življenja.

Kako govoriti in kaj napisati Tvojim planinskim prijateljem, kolegom in drugim, ki so te poznali, kaj v imenu planinskih organizacijskih sodrušnikov in spet kaj v imenu prijateljev?

Miro Črnivec

Na fakulteti smo Mira nekateri spoznali najprej kot asistenta, drugim je bil že kolega. Za njim so že bili težki časi. Leto 1948 je prizadelo tudi njega. Tradicija njegove družine, navajene preganjanj, se je ponovila v drugi obliki, senčna stran je začasno zmagala. Vendar je bil kmalu spet med nami, asistent in strokovnjak.